

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomických teorií

Teze bakalářské práce

Teorie užitku spotřebitele v praxi

Anna Hemerová

Souhrn

Tématem této bakalářské práce je „Teorie užitku spotřebitele v praxi“, v souladu s ním je hlavním cílem ověření či vyvrácení platnosti teorie klesajícího mezního užitku. Pomocí dotazníkového šetření je proveden výzkum, kterého se zúčastní dvě rozdílné skupiny respondentů. První skupinou budou muži ve věku 20–60 let a druhou poté ženy ve stejném věkovém rozhraní.

Práci tvoří dvě hlavní části, první část – teoretická a na ní následně navazující část praktická. Zaměření části teoretické je především samotná problematika týkající se spotřebitele a jeho chování a také autorů, kteří se touto problematikou zabývali v historii, ale také v současnosti.

V části praktické je poté na základě získaných poznatků z části teoretické zhotoven dotazník a provedeno šetření. Výsledky jsou s využitím konkrétních statistických metod zpracovány a pro názornost doplněny grafy. Získané informace a výsledky poté vedou k vyhodnocení, zda byla teorie mezního užitku potvrzena, či naopak vyvrácena. Získané údaje jsou také využity v odpovědi na otázku, zda existuje statisticky významný rozdíl v užitku mezi vybranými skupinami respondentů.

Klíčová slova

mezní užitek, ordinalistická teorie, kardinalistická teorie, gossenův zákon, spotřebitel, indifferenční křivka, míra, rozpočet

Cíle práce

Hlavním cílem bakalářské práce je ověření platnosti zákona klesajícího mezního užitku u vybrané komodity – kávy. V teoretické části práce bude zhotovena literární rešerše, kde budou vypsány základní termíny a informace k této problematice a bude provedeno jejich porovnání v rámci dostupných českých i zahraničních publikací. Vedlejším cílem bude poté zjištění, zda existuje statisticky významný rozdíl v užitku ze spotřeby kávy mezi ženami a muži.

Metodika

V rámci řešení tématu bakalářské práce bude v teoretické části shromážděna odborná česká i zahraniční literatura a představeno několik autorů z historie až po samotnou současnost, kteří se zabývali nebo stále zabývají právě problematikou chování spotřebitele. V praktické části bude proveden výzkum pomocí dotazníkového šetření a vybraných statistických metod. Cílem dotazníkového šetření bude zjistit konkrétní užitek ze spotřeby daného statku – kávy. Dotazník bude vyplněn dvěma skupinami respondentů. První skupinou budou muži ve věku 20–60 let a druhou skupinou budou ženy ve stejném věkovém intervalu. Na data získaná dotazníkovým šetřením budou aplikovány statistické metody (např. studentův t-test) za použití statistického software Statistica. Pro názornost zde budou vypracovány grafy.

Teoretická část

V teoretické části bakalářské práce byla shrnuta problematika týkající se spotřebitele a jeho chování a také autorů, kteří se touto problematikou zabývali v historii, ale také v současnosti. Hlavním cílem této bakalářské práce bylo potvrzení či vyvrácení platnosti teorie klesajícího mezního užitku. Cílem vedlejším bylo poté srovnání dvou vybraných skupin, a to v užitku ze spotřeby vybrané komodity – kávy.

Na základě literární rešerše, která byla zhotovena v teoretické části této práce, je patrné, že s touto problematikou, týkající se teorie užitku se setkáváme každý den v rámci běžného každodenního života. Teorie mezního užitku je rozdělena na dvě teorie. V kardinalistické teorii je spotřebitel schopen přesně vyjádřit velikost svého užitku ze spotřebovaného statku. Kdežto v teorii ordinalistické je spotřebitel schopen dané statky či služby seřadit dle svých preferencí.

Vlastní práce

Hlavní otázka výzkumu byla zkoumána za pomoci dotazníkového šetření a následně vyhodnocena s pomocí analytického softwaru STATISTICA. Dotazníkové šetření bylo provedeno pomocí elektronického dotazníku. Výsledky byly následně zpracovány a graficky znázorněny. Dotazováno bylo 60 mužů a 60 žen. Při zpracování výsledků byl zjištěn 5 % rozdíl v konzumaci kávy, právě o těchto 5 % ženy konzumují více kávy než muži. Ze 120 dotazovaných respondentů odpovědělo 9 žen a 12 mužů, že nejsou spotřebiteli kávy, což znamená, že následující výzkum byl prováděn tedy pouze u 99 respondentů – u 51 žen a 48 mužů. U obou skupin byl proveden výpočet průměrných užiteků z jednotlivých šálků kávy. Na základě výsledků výpočtů byla potvrzena teorie klesajícího mezního užitku.

Vedlejší otázkou výzkumu bylo zjištění, zda existuje statisticky významný rozdíl mezi vybranými skupinami, konkrétně mezi již zmiňovanou skupinou žen a mužů. Při tomto porovnání došlo ke zjištění, že při spotřebě prvního šálku kávy, z něj mají muži větší požitek než ženy. V porovnávání dalších výsledků, které se týkaly spotřeby dalších šálků kávy, nebyly následně zjištěny statisticky významné rozdíly.

Seznam literatury

BRČÁK, Josef, SEKERKA, Bohuslav, SVOBODA, Roman, 2013. *Mikroekonomie: teorie a praxe*, 1. vydání, Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013. ISBN: 978-80-7380-453-4.

FRANK, Robert, H., 1995. *Mikroekonomie a chování*, 1. vydání. Praha: Svoboda, 1995. ISBN 80-205-0438-9.

HOLMAN, Robert a kolektiv, 2001. *Dějiny ekonomického myšlení*, 2. vydání, Praha: C. H. Beck, 2001. ISBN: 80-7179-631-X.

KÁBA, Bohumil, SVATOŠOVÁ Libuše, 2012., *Statistické nástroje ekonomického výzkumu*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012. ISBN: 978-80-7380-359-9.

NORDHAUS William D., SAMUELSON Paul A., 2007. *Ekonomie*, 18. vydání. Praha: NS Svoboda, 2007. ISBN: 978-80-205-0590-3.

SOJKA, Milan a kolektiv, 2000. *Dějiny ekonomických teorií*, 1. vydání, Praha: Karolinum, 2000. ISBN: 80-7184-991-X.